

دفتر امور بین الملل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

بسمه تعالی

گزارش برگزاری نشست مجازی روز جهانی مهارت‌های جوانان

۱۵ ژوئیه ۲۰۲۰

معرفی رویداد

از سال ۲۰۱۴، در تقویم روزهای بین‌المللی، روز ۱۵ ژوئیه توسط سازمان ملل به عنوان روز جهانی مهارت‌های جوانان (World Youth Skills Day) نامگذاری شده است و همه ساله برنامه‌های مختلفی توسط نهادهای بین‌المللی ذیربط این حوزه مانند سازمان بین‌المللی کار، یونسکو و سازمان جهانی مهارت برگزار می‌شود. برنامه‌های این مناسبت در سال ۲۰۲۰ کاملاً متأثر از بحران کرونا و با تمرکز بر تحلیل آثار بیماری کرونا بر فعالیت‌های آموزش مهارتی و با شعار "مهارت‌های یک نسل جوان تاب‌آور" (Skills for a resilient youth) در جهان بود. مراسم روز جهانی مهارت‌های جوانان ۲۰۲۰ به صورت مجازی و به میزبانی مشترک نمایندگی‌های دو کشور سریلانکا و پرتغال در سازمان ملل و همکاری سازمان بین‌المللی کار و یونسکو و با سخنرانی وزرای حوزه مهارت‌آموزی دو کشور و دبیر کل سازمان بین‌المللی کار و مقامات ذیربط از سازمان ملل و یونسکو برگزار شد. آنچه در ادامه می‌آید گزیده داده‌های مهم، تحلیل‌ها و راهکارهای سیاستی ارائه شده در این نشست در مورد مهارت‌آموزی در دوره بحران کروناست.

داده‌ها و شواهد

طبق آمارهای ارائه شده در این رویداد، ۷۰ درصد از فراگیران مهارتی در دنیا از کاهش و توقف فعالیت‌های آموزش مهارتی صدمه دیده‌اند. نتایج یافته‌های پیمایش اجرا شده توسط سازمان بین‌المللی کار حاکی از آن است که بیش از ۸۰ درصد از بنگاه‌های اقتصادی آموزش‌های کارورزی خود را و ۳۶ درصد پرداخت حقوق و دستمزد را متوقف کرده‌اند و ۵۲ درصد نیز درصدد کاهش هزینه آموزش پرسنل بعد از کرونا هستند. تاثیرات مخرب این حجم از کاهش فعالیت‌های آموزش مهارتی بیش از همه بر نسل جوان تحمیل خواهد شد. نسلی که طبق آمارهای نگران‌کننده دیگر مانند پیش‌بینی کوچک شدن ۳ درصدی اقتصاد جهان توسط صندوق بین‌المللی پول، برآورد سازمان بین‌المللی کار در مورد از دست رفتن ۳۰۵ میلیون شغل تمام وقت در سه ماهه دوم سال ۲۰۲۰ و پیش‌بینی بانک جهانی در مورد اینکه در سال جاری ۴۹ میلیون نفر در اثر کرونا به فقر شدید دچار خواهند شد، نه تنها فرصت‌های مهارت‌آموزی را از دست داده‌اند بلکه دشواری آنان برای یافتن شغل و کسب درآمد مضاعف شده است. از طرف دیگر آموزش‌های مجازی آن‌گونه که در حوزه آموزش عمومی و در مقام جایگزین این آموزش‌ها به کار می‌روند در زمینه آموزش مهارتی به دلیل ماهیت متفاوت این آموزش‌ها کاربرد چندانی ندارد. به این چالش‌ها

دفتر امور بین الملل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

باید ناتوانی و تغییر اولویت دولت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی را در تامین مالی فعالیت‌های مهارت‌آموزی نیز افزود که سبب تشدید شکاف‌های مهارتی پیشین در جامعه و مشکل عدم انطباق آموزش‌ها با نیاز بازار کار خواهد شد.

تحلیل‌ها و راهکارهای سیاستی

- ۱- بحران کرونا تحولات پیش‌بینی شده در مورد آینده کار را ملموس و به واقعیت نزدیک کرد. پیش از وقوع کرونا تصور می‌شد صحبت از فرایندهای دیجیتالی شدن، ماشینی شدن و اشتغال پلتفرمی در دنیای کار و نیاز نیروی کار به مهارت‌های دیجیتال فقط مربوط به اقتصادهای پیشرفته است و مساله آینده‌ی مدیریت بازار کار در کشورهای در حال توسعه خواهد بود. اما به فاصله چند ماه بعد از شیوع بیماری کرونا و بروز آثار ویرانگر آن بر بازار کار روشن شد که ضریب نفوذ کار و اشتغال دیجیتال در سازمان کار بنگاه‌های اقتصادی و بازار کار کشورها یکی از متغیرهای تعیین‌کننده در میزان آسیب‌پذیری آن‌ها در قبال تبعات مخرب اقتصادی و اجتماعی بیماری کروناست. در مقیاس ملی کشورهایی که از زیرساخت‌های ارتباطی بهتر و ضریب دسترسی‌های بالاتری به وسایل ارتباطی برخوردار بودند و میانگین مهارت‌های دیجیتال شهروندان در آن‌ها بالاتر بود به میزان کمتری از محدودیت‌های اعمال شده در فعالیت‌های اقتصادی برای مهار بیماری کرونا آسیب دیدند. این بدان معنی است که آینده کار زودتر از آنچه انتظار می‌رفت محقق شده است و همه کشورها نیازمند اتخاذ سیاست‌های موثر برای ارتقای مهارت و بازمهارت‌آموزی نسل جوان با توجه به نیازهای بازار کار در دنیای پس از کرونا هستند. به ویژه مجهز کردن نسل جوان به مهارت‌های دیجیتال از مهم‌ترین راهبرد برای برخورداری از یک نسل جوان تاب‌آور در قبال بحران‌های مشابه است.
- ۲- لازم است به مهارت‌آموزی به عنوان یک استراتژی مبنایی برای احیای فعالیت‌های اقتصادی بنگاه‌ها و اشتغال در همه کشورها توجه شود و این امر مستلزم آن است که دولت‌ها تقویت مهارت‌ها و احیای مهارت‌آموزی را در متن بسته‌های محرک اقتصادی و سیاست‌های مالی و پولی خود برای حمایت از بنگاه‌های اقتصادی آسیب‌دیده از کرونا بگنجانند. بحران کرونا فرصت مناسبی برای طراحی یک مداخله‌ی سیاستی مناسب از طریق مهارت‌آموزی، ارتقای مهارت و بازمهارت‌آموزی در ساختار مهارتی بازار کار کشورها و ایجاد انطباق بیشتر بین عرضه و تقاضای مهارت نیروی کار بهتر از گذشته فراهم کرده است. البته استفاده از این فرصت بدون مداخله دولت‌ها از طریق استقرار سازوکارهای تشویقی و الزام‌آور ممکن نیست؛ چرا که به طور طبیعی چه برای بنگاه‌های اقتصادی و چه افراد جویای کار در این شرایط بحرانی مهارت‌آموزی به خودی خود یک اولویت محسوب نخواهد شد.
- ۳- موسسات ارائه‌دهنده آموزش مهارتی لازم است به سرعت زیرساخت‌های لازم برای ارائه آموزش‌های موثر مهارتی از طریق پلتفرم‌های خاص و ویژه این نوع آموزش‌ها را فراهم کنند. کشور سریلانکا به مدد

دفتر امور بین الملل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

برخورداری از زیرساخت‌های ارتباطی و دیجیتال پیشرفته در زمینه آموزش مهارتی با وجود اعمال محدودیت‌های شدید برای مهار کرونا، کمترین میزان کاهش در فعالیت آموزش مهارتی در دنیا را به میزان ۳۰ درصد ثبت کرده است. این در حالی است که در برخی از کشورها آموزش‌های مهارتی در ایام کرونا به طور کامل تعطیل و متوقف شده است.

۴- نسل جوان یکی از قربانیان جدی بحران کرونا در جهان است. جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله سه برابر بیشتر از گروه‌های سنی بالاتر در معرض بیکاری قرار دارند، ۷۷ درصد از شاغلین این گروه سنی در بخش غیررسمی فعالیت می‌کنند و بیشتر آنان در بخش‌های اقتصادی مانند خدمات، گردشگری، خرده‌فروشی و ... که با شدت بیشتری از بحران کرونا آسیب دیده‌اند فعالیت می‌کنند. مهارت‌آموزی یکی از کلیدی‌ترین استراتژی‌های توانمندسازی این نسل و تربیت یک نسل جوان تاب‌آور است. سرمایه‌گذاری در این حوزه و اقدام عاجل برای جبران خسارات وارده به این نسل در اثر بحران کرونا برای جلوگیری از بروز شکاف نسلی در جوامع ضروری است.